

The effect of academic performance for part-time jobs of undergraduate students: Case study of the full-time students of Thaksin University, Songkhla Campus¹

Bussagone Tavonprasith²

Received: 06/05/2019, Revised: 03/09/2019, Accepted: 25/10/2019

Abstract

This research aims to study the behavior of part-time jobs, to study the level of the effect of academic performances, and to analyze the factors that influence the effect of academic performances. Data were collected from undergraduate students of Thaksin University, Songkhla campus of 400 samples. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, average and standard deviation and multiple regressions. The study indicated that part-time features of undergraduate students were customer service, the news from relatives/friends, working in everyday during the evening, 2:01 to 4:00 hours per day. The income was 2,001 - 4,000 baht per month and income was the most reason for working. The levels of the effect of academic performances were curriculum and grade had the low effect, personality development and life experiences had the high effect. For the analysis of the factors that influence the effect of academic performances, the result found that the effect of curriculum was grade point average (GPA), resident in dorm / apartment, sell service, customer service, and academic service. The effect of grade was 2nd year, 3rd year, Law faculty, grade point average (GPA), resident in dorm/apartment, sell service, customer service, and working hour. The effect of personality development was Law faculty, income from parent,

¹ This research is funded by faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University.

² Master of Economics, Assistance Professor, Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University

E-mail: bussagone@gmail.com

academic service, and amount of work. The effect of life experiences was income from parent, resident in dorm/apartment, and academic service.

Keywords: Effect of Academic Performance, Part-time Jobs, Undergraduate Students

ผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน :

กรณีศึกษา นิสิตภาคปกติมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา¹

บุษกร ถาวรประสิทธิ์²

วันรับบทความ: 06/05/2562, วันแก้ไขบทความ: 03/09/2562, วันตอบรับบทความ: 25/10/2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานพิเศษระหว่างเรียน ศึกษาระดับของผลกระทบทางการศึกษา และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลกระทบทางการศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากนิสิตปริญญาตรีที่มีการทำงานพิเศษระหว่างเรียน ของมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จำนวน 400 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สมการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการทำงานพิเศษส่วนใหญ่ประเภทบริการลูกค้า โดยรับข่าวสารงานจากญาติ/เพื่อน/คนรู้จัก ทำงานในช่วงค่ำและทำทุกวัน มีชั่วโมงการทำงาน 2.01 - 4.00 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนใหญ่มีรายได้จากงาน 2,001 – 4,000 บาทต่อเดือน โดยมีเหตุผลเพื่อต้องการมีรายได้พิเศษ ส่วนระดับของผลกระทบทางการศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์หลักสูตรและด้านผลการศึกษาล้วนส่วนใหญ่มีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและด้านประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่มีผลกระทบอยู่ในระดับมาก สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลกระทบทางการศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร ได้แก่ ผลการเรียน พักอาศัยในหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ งานขาย งานบริการ และงานวิชาการ ด้านผลการเรียน ได้แก่ การเรียนในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 คณะนิติศาสตร์ ผลการเรียน พักอาศัยในหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ งานขาย งานบริการ และชั่วโมงการทำงาน ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ได้แก่ รายได้จากผู้ปกครอง งานวิชาการ และจำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์ และด้านประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ รายได้จากผู้ปกครอง พักอาศัยในหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ และงานวิชาการ

คำสำคัญ: ผลกระทบทางการศึกษาการทำงานพิเศษระหว่างเรียน นิสิตระดับปริญญาตรี

¹งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับเงินสนับสนุนจากคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ

²เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย สำหรับการศึกษาในระดับปริญญาตรีภาคปกติ ซึ่งเรียนจันทร์-ศุกร์ เวลา 8.00 - 17.00 น. มีนิสิตรวมทั้งสิ้น 8,385 คน (Thaksin University, 2014) ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่ต้องประสบปัญหาที่สำคัญทางการศึกษา คือ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงขึ้นแต่มีรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองหรือจากเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอเพื่อใช้ในการเรียน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องทำงานเพื่อหารายได้พิเศษ ซึ่งลักษณะของการทำงานส่วนใหญ่เป็นการทำงานรายชั่วโมงหรือเป็นช่วง ๆ ลักษณะงานที่ทำมีทั้งที่เป็นงานบริการ ได้แก่ พนักงานเสิร์ฟ พนักงานขาย เป็นต้น งานวิชาการ ได้แก่ สอนพิเศษ ช่วยงานวิจัย เป็นต้น และงานอิสระอื่น ๆ เช่น นักดนตรี นักวาดรูป เป็นต้น ซึ่งผลกระทบของการทำงานพิเศษระหว่างเรียนของนิสิตจะทำให้ให้นิสิตใส่ใจในการเรียนน้อยลง ขาดเรียนเพิ่มขึ้น การส่งงานล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ ความสามารถในการเรียนลดลง ผลการเรียนลดลง การเข้าร่วมกิจกรรมลดลง สุขภาพร่างกายและจิตใจตกต่ำลง เป็นต้น ส่วนข้อดีของการทำงานพิเศษคือเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์การทำงาน คุณภาพชีวิตดีขึ้น แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง มีความภาคภูมิใจ เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน : กรณีศึกษา นิสิตภาคปกติมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ในประเด็นเกี่ยวกับ ลักษณะการทำงานพิเศษระหว่างเรียนของนิสิตปริญญาตรี ผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรี

ที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน เพื่อเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สถานประกอบการ กระทรวงแรงงาน เป็นต้น ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานพิเศษระหว่างเรียนของนิสิตปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

การทำงานนอกเวลา หมายถึง การประกอบอาชีพหรือการทำงานในช่วงที่ว่างเว้นจากการเรียน การศึกษา เพื่อได้เพิ่มพูนประสบการณ์การทำงาน และแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง อีกทั้งยังส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีความรับผิดชอบในการช่วยเหลือตนเอง รู้จักการบริหารเวลา เป็นการสร้างค่านิยมที่ดีแก่นิสิตนักศึกษาในการทำงานหารายได้ระหว่างเรียน โดยแบ่งการทำงานเป็นรูปแบบ 2 ประเภท คือ

1. การทำงานเป็นรายชั่วโมง (Part-time) เป็นการทำงานที่สามารถเลือกช่วงเวลาในการทำงานได้โดยแบ่งการทำงานออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ชั่วโมงการทำงานนอกเวลาเรียนในช่วงเปิดภาคเรียนปกติไม่เกินวันละ 4 ชั่วโมง และการทำงานช่วงปิดภาคเรียนไม่ควรเกินวันละ 7 ชั่วโมง โดยนิสิตที่จะทำงานจะต้องมีเอกสารแสดงสถานภาพจากสถานศึกษาที่ออกให้เป็นหนังสือรับรองให้ ซึ่งการจ้างงานนอกเวลาเรียนภาคปกติในวันหยุดประจำสัปดาห์ วันนักขัตฤกษ์ และวันปิดภาคเรียน

2. การทำงานประจำ (Full-time) เป็นการทำงานที่แรงงานจะต้องทำงานอย่างน้อย 8 ชั่วโมง หากมีการทำงานเกินจากชั่วโมงปกติ ผู้ที่จ้างจะต้องได้รับความยินยอมในการจ้างงานจากแรงงาน และมีการจ่ายค่าชดเชยเป็นค่าล่วงเวลา

ลักษณะของงานนอกเวลา ตามกฎหมายได้มีการกำหนดงานที่เหมาะสมให้นิสิต นักศึกษาทำงานนอกเวลา ซึ่งงานจะต้องมีความปลอดภัยและไม่เสี่ยงอันตราย โดยมีลักษณะงาน ได้แก่ งานขายสินค้าและบริการลูกค้า งานวิจัย งานในร้านอาหาร/ห้างสรรพสินค้า/ร้านสะดวกซื้อ งานคลังสินค้า เป็นต้น นอกจากนั้นอาชีพต้องห้ามในการทำงานนอกเวลาของนิสิต นักศึกษา มีลักษณะงาน ได้แก่ ทำงานในโรงฆ่าสัตว์ งานในสถานที่เล่นการพนัน/

สถานบันเทิงที่มีการจำหน่ายสุราหรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์/สถานบริการที่มีผู้บำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า หรือโดยมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอนหรือมีบริการให้แก่ลูกค้า เป็นต้น

สำหรับอัตราค่าจ้างในการทำงานนอกเวลาของนิสิตนักศึกษานั้นการกำหนดอัตราค่าจ้างขึ้นอยู่กับลักษณะการทำงาน และชั่วโมงการทำงาน โดยอัตราค่าจ้างรายชั่วโมงปกติสำหรับนิสิตนักศึกษา ตามที่ Ministry of Labour (2014) เสนอ ตามมติของคณะกรรมการค่าจ้างชุดที่ 16 ที่เห็นชอบให้ค่าจ้างรายชั่วโมงของนิสิตนักศึกษาที่ทำงานชนิดไม่เต็มเวลา โดยกำหนดชั่วโมงในการทำงานเงื่อนไขการจ้างงาน ลักษณะ และประเภทกิจการที่กำหนดให้มีการจ้างงานชนิดไม่เต็มเวลา โดยให้อัตราค่าจ้างไม่ต่ำกว่าชั่วโมงละ 25 บาท การทำงานนอกเวลาเรียนในช่วงเปิดภาคเรียนปกติไม่เกิน 4 ชั่วโมง/วันและการทำงานในช่วงปิดภาคเรียนไม่เกิน 7 ชั่วโมง/วัน นิสิตนักศึกษาที่ประสงค์ทำงานไม่เต็มเวลาต้องมีอายุตั้งแต่ 18 ขึ้นไป แต่หากมีการจ้างงานเกินกว่าที่กำหนดจะต้องมีการจ่ายค่าจ้างล่วงหน้า ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด ดังนี้

1. ถ้าทำงานเกินเวลาทำงานปกติของวันทำงาน นายจ้างจะต้องจ่ายค่าล่วงเวลา ไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ทำหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อหน่วย ในวันทำงานตามจำนวนผลงานที่ทำได้สำหรับลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างตามผลงาน

2. ถ้าทำงานในวันหยุดเกินเวลาทำงานปกติของวันทำงาน นายจ้างจะต้องจ่ายค่าล่วงเวลาในวันหยุดให้แก่ลูกจ้างในอัตราสามเท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง ในวันทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ทำหรือตามจำนวนผลงานที่ทำได้ สำหรับลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างตามผลงาน โดยคำนวณเป็นหน่วย

3. ถ้าทำงานในวันหยุดในเวลาทำงานปกติ นายจ้างต้องจ่ายค่าทำงานในวันหยุด ให้แก่ลูกจ้างที่มีสิทธิได้รับค่าจ้างในวันหยุดเพิ่มขึ้นอีก 1 เท่าของค่าจ้าง ในวันทำงานตามชั่วโมงที่ทำงานในวันหยุด หรือตามจำนวนผลงานที่ทำได้ สำหรับลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย สำหรับลูกจ้างที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างในวันหยุดต้องจ่ายไม่น้อยกว่า 2 เท่าของค่าจ้างในวันทำงานตามชั่วโมงที่ทำงานในวันหยุดหรือตามจำนวนผลงานที่ทำได้ สำหรับลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย

การศึกษาเกี่ยวกับการทำงานพิเศษระหว่างเรียนโดยเฉพาะระดับปริญญาตรีมีผู้ศึกษาไว้มากมายสามารถสรุป ได้ดังนี้ งานวิจัยต่างประเทศ ได้แก่ Triventi (2014) ศึกษาเรื่อง การทำงานพิเศษระหว่างเรียนในระดับสูง (มหาวิทยาลัย) กระทบผลการศึกษาหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่ม low-intensive worker มีจำนวนชั่วโมงทำงานพิเศษเฉลี่ย 11.3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่เพศหญิงสัดส่วนมากกว่าชาย ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ และส่วนใหญ่จะได้รับทุนการศึกษา ขณะที่กลุ่ม high-intensive worker มีจำนวนชั่วโมงทำงานพิเศษเฉลี่ย 35.4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่เพศชายสัดส่วนมากกว่าหญิง

ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์-เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี และกฎหมาย และส่วนใหญ่จะไม่ได้รับทุนการศึกษา อย่างไรก็ตามทั้ง 2 กลุ่มมีผลกระทบด้านลบต่อผลการศึกษา Rochford, Connolly and Drennan (2009) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการทำงานพิเศษกับผลทางการศึกษาของนักเรียนพยาบาลในระดับปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า การทำงานพิเศษมีผลกระทบด้านลบระดับปานกลางกับผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร เช่น การเข้าเรียน การใช้ห้องสมุด การเอาใจใส่ต่อการเรียน เป็นต้น มีผลด้านลบในระดับน้อยต่อประสบการณ์โดยรวมในมหาวิทยาลัย เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมน้อยลง เป็นต้น ในขณะที่จะมีผลด้านบวกต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เช่น ความสามารถในการสื่อสาร การสร้างความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้น เป็นต้น โดยจำนวนชั่วโมงในการทำงานพิเศษจะเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลทางการศึกษา

สำหรับงานวิจัยภายในประเทศ ได้แก่ Siriratanajit (2014) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ผลการศึกษาปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 โดยรวมพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขณะที่ Pongsomboon (2007) ได้ทำการวิเคราะห์ ผลกระทบของการทำงานบางเวลาที่มีต่อคุณภาพชีวิตของนิสิต - นักศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การทำงานบางเวลาของนิสิตนักศึกษา มีผลกระทบทั้งในบวกและลบในด้านคุณภาพชีวิต นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับว่าทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นคุณภาพในการดำรงชีวิตดีขึ้น สามารถพึ่งพาตัวเองได้โดยไม่เดือดร้อน แต่ในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ พบว่านิสิตนักศึกษาจะมีเวลาในการพักผ่อนน้อยลงมาก ทำให้เกิดอาการเจ็บป่วย สุขภาพไม่แข็งแรง เมื่อไปเรียนหนังสือก็จะทำให้เกิดอาการง่วงนอน เรียนไม่เข้าใจ ไม่สนใจการเรียน และยังทำให้ห่างเหินกับเพื่อนและอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ผู้สอน ไม่มีเวลาที่จะร่วมทำกิจกรรม กิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายที่จะมีผลต่อคะแนนหรือผลการเรียนจะถดถอยลง

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตที่ทำงานพิเศษในระดับปริญญาตรีภาคปกติที่กำลังศึกษา ณ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลาซึ่งไม่ทราบจำนวนแน่นอน ดังนั้นจึงขอใช้จำนวนประชากรคือนิสิตปริญญาตรี ซึ่งเป็นนิสิตภาคปกติ ทั้งในหลักสูตร 4 ปี หลักสูตร 5 ปี และ หลักสูตร 2 ปีต่อเนื่อง และกำลังศึกษา ณ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลาจำนวน 8,385 คน (Thaksin University, 2014)

สำหรับกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตที่ทำงานพิเศษในระดับปริญญาตรีภาคปกติที่กำลังศึกษา ณ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ซึ่งสามารถหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ณ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 โดยใช้สูตรของ Yamane ซึ่งคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างต้องใช้อย่างน้อย 382 ตัวอย่างแต่การวิจัยนี้เก็บตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 400 ตัวอย่าง โดยพิจารณาคำนวณหาสัดส่วนจำนวนตัวอย่างแยกตามคณะ ได้แก่ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 119 ชุด ศึกษาศาสตร์ 125 ชุด ศิลปกรรมศาสตร์ 24 ชุด เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ 93 ชุด และนิติศาสตร์ 39 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามนิสิตที่ทำงานพิเศษในระดับปริญญาตรีภาคปกติที่กำลังศึกษา ณ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จะแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะการทำงานพิเศษ ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ลักษณะคำถามแบบการให้คะแนน คำนวณจาก 0 ถึง 100 (Rochford, Connolly and Drennan, 2009) และส่วนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ ตัวแปรอิสระได้แก่เพศอายุชั้นปีคณะ ผลการเรียนรายได้จากผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายลักษณะที่พักอาศัยประเภทงานพิเศษชั่วโมงการทำงานต่อวันจำนวนวันต่อสัปดาห์ และรายได้ต่อชั่วโมงและตัวแปรตามผลกระทบทางการศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์หลักสูตรด้านผลการเรียน ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านประสบการณ์ชีวิตโดยจะใช้ Multiple Regression ซึ่งแบบจำลองที่ใช้มีดังนี้

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 \text{SEX} + \beta_2 \text{AGE} + \beta_3 \text{YEA}_1 + \beta_4 \text{YEA}_2 + \beta_5 \text{YEA}_3 + \beta_6 \text{FAC}_1 + \beta_7 \text{FAC}_2 + \beta_8 \text{FAC}_3 + \beta_9 \text{FAC}_4 + \beta_{10} \text{GPA} + \beta_{11} \text{INC} + \beta_{12} \text{EXP} + \beta_{13} \text{HOM} + \beta_{14} \text{JOB}_1 + \beta_{15} \text{JOB}_2 + \beta_{16} \text{JOB}_3 + \beta_{17} \text{HOUR} + \beta_{18} \text{DAY} + \beta_{19} \text{INC} + \epsilon_c$$

กำหนดให้

Y_i โดย	COU	คือ ผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลสัมฤทธิ์หลักสูตร
	ACD	คือ ผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลการเรียน
	PERS	คือ ผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ
	LIFE	คือ ผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อประสบการณ์ชีวิต

SEX = เพศ โดยที่ 0 = เพศชาย
1 = เพศหญิง

AGE = อายุ (ปี)

YEA = ชั้นปี โดยที่ YEA₁ = 0 คือ ไม่ได้อยู่ชั้นปีที่ 1
= 1 คือ ชั้นปีที่ 1

YEA₂ = 0 คือ ไม่ได้อยู่ชั้นปีที่ 2
= 1 คือ ชั้นปีที่ 2

YEA₃ = 0 คือ ไม่ได้อยู่ชั้นปีที่ 3
= 1 คือ ชั้นปีที่ 3

(Reference = ชั้นปีที่ 4)

FAC = คณะ โดยที่ FAC₁ = 0 คือ ไม่ได้อยู่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
= 1 คือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

FAC₂ = 0 คือ ไม่ได้อยู่คณะศึกษาศาสตร์
= 1 คือ คณะศึกษาศาสตร์

FAC₃ = 0 คือ ไม่ได้อยู่คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ
= 1 คือ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ

FAC₄ = 0 คือ ไม่ได้อยู่คณะนิติศาสตร์
= 1 คือ คณะนิติศาสตร์

(Reference = คณะศิลปกรรม)

GPA = ผลการเรียน

INC = รายได้จากผู้ปกครอง (บาท)

EXP = ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (บาท)

HOM = ลักษณะที่พักอาศัย โดยที่ 0 = ที่พักอาศัยที่บ้านตนเอง/ญาติ
1 = ที่พักอาศัยหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ

JOB = ประเภทงานพิเศษ โดยที่ JOB₁ = 0 คือ ไม่ใช่งานขาย
= 1 คือ งานขาย

JOB₂ = 0 คือ ไม่ใช่งานบริการ

= 1 คือ งานบริการ

JOB₃ = 0 คือ ไม่ใช่งานวิชาการ

= 1 คือ งานวิชาการ

(Reference = งานอื่น ๆ)

HOUR = ชั่วโมงการทำงานต่อวัน (ชั่วโมง)

DAY = จำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์ (วัน)

INC = รายได้ต่อชั่วโมง (บาท)

ผลการศึกษา

การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 20 ปี รองลงมาคือ อายุ 21 ปี ส่วนใหญ่จะเป็นนิสิตในชั้นปีที่ 2 รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 3 สังกัดอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ รองลงมาคือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีผลการเรียนโดยเฉลี่ย (GPA) อยู่ในช่วง 2.76 – 3.00 รองลงมาคือ 2.51 - 2.75 ได้รับเงินเดือนจากผู้ปกครองอยู่ในช่วง 3,001 - 6,000 บาท รองลงมาคือ 6,001 - 9,000 บาท มีค่าใช้จ่ายรายเดือนมากที่สุดอยู่ในช่วง 3,001 - 6,000 บาท รองลงมาคือ 6,001 - 9,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่ได้กู้ยืมเงินจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา และเช่าหอพัก/ห้องพัก มากกว่า อยู่บ้านตนเองและบ้านญาติ/คนรู้จัก

สำหรับลักษณะการทำงานพิเศษระหว่างเรียนของนิสิตปริญญาตรีพบว่า ส่วนใหญ่จะทำงานพิเศษประเภทงานบริการลูกค้า รองลงมาคือ งานขายสินค้างานวิชาการ งานอิสระ และอื่น ๆ ตามลำดับโดยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับงานพิเศษจากญาติ/เพื่อน/คนรู้จักมากที่สุด รองลงมา คือ ประกาศรับสมัครงานของแหล่งงานจะทำในช่วงค่ำ (19.01 – 24.00 น.) มากที่สุด รองลงมา คือ ทำงานช่วงเย็น (15.01 – 19.00 น. และทำงานทุกวัน (จันทร์-อาทิตย์) มากที่สุด รองลงมา คือ ทำงานช่วงเสาร์-อาทิตย์ โดยมีระยะเวลาในการทำงานต่อวันมากที่สุด ช่วง 2.01 – 4.00 ชั่วโมง รองลงมาคือ 4.01 – 6.00 ชั่วโมง ส่วนใหญ่ได้ค่าจ้างเป็นรายวันมากที่สุด รองลงมาคือ ค่าจ้างรายเดือน มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 2,001 – 4,000 บาท รองลงมาคือ 2,000 บาทหรือต่ำกว่า นอกจากนั้นส่วนใหญ่จะเห็นว่าการทำงานพิเศษระหว่างเรียนมีความเหมาะสมมากกว่าไม่เหมาะสม เหตุผลของการทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มากที่สุดพบว่า เหตุผลลำดับที่ 1 ต้องการมีรายได้พิเศษ ลำดับที่ 2 ต้องการแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง และลำดับที่ 3 ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้านพบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์หลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.67 ซึ่งมีระดับผลกระทบอยู่ในระดับน้อย ด้านผลการเรียน ส่วนใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.78 ซึ่งมีระดับผลกระทบอยู่ในระดับน้อย ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 73.42 ซึ่งมีระดับของผลกระทบอยู่ในระดับมาก และด้านประสบการณ์ชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 76.51 ซึ่งมีระดับของผลกระทบอยู่ในระดับมาก

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ .05 จากตารางที่ 1 พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร จากค่าสถิติสามารถอธิบายได้ว่า $R^2 = 0.121$ หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดที่อยู่แบบจำลองสามารถอธิบายความผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนด้านผลสัมฤทธิ์หลักสูตรได้ประมาณ ร้อยละ 12.1 ส่วนอีกร้อยละ 87.9 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา โดยปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ ผลการเรียน การพักอาศัยในหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ ประเภทงานขาย ประเภทงานบริการ และประเภทงานวิชาการ

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน

ตัวแปรอิสระ	ผลสัมฤทธิ์ หลักสูตร (COU)	ผลการเรียน (ACD)	พัฒนาบุคลิกภาพ (PERS)	ประสบการณ์ชีวิต (LIFE)
	B	B	B	B
Constant	19.137	32.804	78.409***	87.612***
SEX	0.265	1.671	1.820	-0.620
AGE	0.485	0.032	-0.035	-0.712
YEA ₁	2.560	3.682	4.731	-0.424
YEA ₂	5.586	8.482**	0.984	1.502
YEA ₃	5.387	7.964**	-2.236	0.058
FAC ₁	4.986	-4.646	-0.609	4.379
FAC ₂	7.526	-3.489	-2.636	3.689
FAC ₃	6.445	-3.749	-5.073	-0.001
FAC ₄	-0.467	-12.150**	-10.077	-8.810

ตัวแปรอิสระ	ผลสัมฤทธิ์ หลักสูตร (COU)	ผลการเรียน (ACD)	พัฒนาบุคลิกภาพ (PERS)	ประสบการณ์ชีวิต (LIFE)
	B	B	B	B
GPA	-9.069***	-8.571***	-2.182	-0.389
INC	0.000	-0.001	-0.001**	-0.001***
EXP	0.000	0.000	0.001	0.000
HOM	-7.797***	-8.469***	3.481	5.007**
JOB ₁	7.809**	8.102**	-2.408	2.179
JOB ₂	10.040***	9.279***	2.898	4.270
JOB ₃	8.718**	6.109	9.418**	9.561**
HOUR	1.027	1.398**	-0.203	-0.031
DAY	0.199	-0.048	1.101**	0.562
INC	0.000	0.000	0.000	0.000
R ²	.121	.152	.101	.110
Adjusted R ²	.077	.109	.056	.065
D.W	1.621	1.560	1.818	1.968
F – statistic	2.756***	3.581***	2.256***	2.464***

หมายเหตุ: ** และ *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

ด้านผลการเรียน จากค่าสถิติ สามารถอธิบายได้ว่า $R^2 = 0.152$ หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดที่อยู่แบบจำลองสามารถอธิบายความผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน ด้านผลการเรียนได้ประมาณ ร้อยละ 15.2 ส่วนอีกร้อยละ 84.8 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา โดยปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ การเรียนในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 คณะนิเทศศาสตร์ ผลการเรียน การพักอาศัยในหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ ประเภทงานขาย ประเภทงานบริการ และชั่วโมงการทำงาน

ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ จากค่าสถิติ สามารถอธิบายได้ว่า $R^2 = 0.101$ หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดที่อยู่แบบจำลองสามารถอธิบายความผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนด้านการพัฒนาบุคลิกภาพได้ประมาณ ร้อยละ 10.1 ส่วนอีกร้อยละ 89.9 เกิดจากอิทธิพล

ของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา โดยปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ รายได้จากผู้ประกอบการ งานวิชาการ และจำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์

และด้านประสบการณ์ชีวิตจากค่าสถิติ สามารถอธิบายได้ว่า $R^2 = 0.110$ หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดที่อยู่แบบจำลองสามารถอธิบายความผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนด้านประสบการณ์ชีวิตได้ประมาณ ร้อยละ 11.0 ส่วนอีกร้อยละ 89.0 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา โดยปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ รายได้จากผู้ประกอบการ การพักอาศัยในหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ และงานวิชาการ

สรุปและอภิปรายผล

ระดับของผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน ด้านผลสัมฤทธิ์หลักสูตร และด้านผลการเรียน อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและด้านประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับมาก จากผลการศึกษาพบว่าด้านผลสัมฤทธิ์หลักสูตร และด้านผลการเรียน อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและด้านประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานศึกษาของ Rochford, Connolly and Drennan (2009) และ Pongsomboon (2007) เนื่องจากช่วงเวลาที่นิสิตไปทำงานพิเศษส่วนใหญ่จะนอกเวลาเรียนได้แก่ ช่วงเย็น - ค่ำ (15.01 – 24.00 น.) ของวันปกติ และช่วงเสาร์ - อาทิตย์ และลักษณะงานพิเศษที่ทำส่วนใหญ่จะเป็นงานบริการลูกค้าและงานขาย โดยเฉพาะงานด้านการขายนั้น ปัจจุบันนิสิตจะขายสินค้าทางออนไลน์ ซึ่งเป็นงานอิสระที่สามารถเป็นเจ้าของกิจการได้ด้วยตนเองและสามารถทำได้ทุกเวลาเมื่อมีเวลาว่าง จึงไม่กระทบกับการเข้าห้องเรียน นอกจากนั้นการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ภายนอกห้องเรียนมีแหล่งการศึกษามากมายจากทั้งจาก ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต การทบทวนบทเรียนกับเพื่อน ๆ และการศึกษาดด้วยตนเอง ดังนั้นจึงส่งผลกระทบการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนด้านผลสัมฤทธิ์หลักสูตร และด้านผลการเรียน อยู่ในระดับน้อย นอกจากนั้นนิสิตเมื่อได้มีทำงานพิเศษระหว่างเรียนจะทำให้มีประสบการณ์ในการทำงาน มีความรับผิดชอบในงานที่ทำ มีการเรียนรู้การเข้าสังคม มีทักษะการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และมีมนุษยสัมพันธ์ ดังนั้นจึงส่งผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและด้านประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับมาก

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์หลักสูตรพบว่าผลการเรียน นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีผลการเรียนสูงจะมีผลกระทบด้านลบของการทำงานพิเศษต่อผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรลดลงเนื่องจากนิสิตเหล่านี้มีการจัดการ

และมีความรับผิดชอบตนเองได้ดี ดังนั้นแม้ว่าจะทำงานพิเศษระหว่างเรียนก็ไม่ส่งผลด้านลบต่อผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรนั่นคือ นิสิตเหล่านี้ยังมีเวลาในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีเวลาในการใช้สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีเวลาในการเอาใจใส่ต่อการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งผลให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดได้นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่พักอาศัยหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรน้อยกว่านิสิตที่อาศัยที่บ้านตนเอง/ญาติ เนื่องจากสถานที่พักอาศัยหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ ของนิสิตส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ใกล้มหาวิทยาลัย และสถานที่ทำงานพิเศษส่วนใหญ่ก็อยู่ใกล้มหาวิทยาลัยด้วย ดังนั้นจึงทำให้นิสิตไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทาง อีกทั้งที่พักอาศัยหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ มีพื้นที่เล็ก ทำให้การดูแลรักษาความสะอาดทำได้ง่ายและรวดเร็ว นิสิตจึงมีเวลาที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีเวลาในการใช้สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีเวลาในการเอาใจใส่ต่อการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งผลให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดได้ เมื่อเปรียบเทียบกับนิสิตที่ทำงานพิเศษที่พักอาศัยที่บ้านตนเอง/ญาติ ซึ่งอยู่ไกลจากมหาวิทยาลัยและสถานที่ทำงานพิเศษ ทำให้ต้องเสียเวลาในการเดินทางนิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนประเภทงานขาย งานบริการ และงานวิชาการ จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรมากกว่านิสิตที่ทำงานพิเศษประเภทอื่น (ได้แก่ นักดนตรี นักร้อง นักแสดง งานอิสระ เป็นต้น) เนื่องจากงานพิเศษประเภทงานขาย งานบริการ และงานวิชาการ มีลักษณะงานซึ่งมีช่วงเวลาดำเนินการค่อนข้างนาน จำนวนวันทำงานค่อนข้างมาก และกิจกรรมของงานค่อนข้างหลากหลาย เมื่อเปรียบเทียบกับงานพิเศษประเภทอื่น นอกจากนี้นิสิตที่ทำงานประเภทงานขาย งานบริการ และงานวิชาการ ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ความรู้ในหลักสูตรหรือขณะที่ตนกำลังศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับงานพิเศษอื่น ซึ่งส่วนใหญ่นักดนตรี นักร้อง และนักแสดง เป็นนิสิตที่กำลังเรียนอยู่ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านนี้ จึงทำให้การทำงานพิเศษส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงทำให้นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนประเภทงานขาย งานบริการ และงานวิชาการ มีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรมากกว่านิสิตที่ทำงานพิเศษประเภทอื่น

ด้านผลการเรียนพบว่านิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลการเรียน มากกว่านิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 4 เนื่องจากการจัดการของรายวิชาต่าง ๆ ในแต่ละหลักสูตร ส่วนใหญ่ชั้นปีที่ 1 จะเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป และรายวิชาบังคับ/เฉพาะของหลักสูตรไม่มากนัก ชั้นปีที่ 2 จะเรียนรายวิชาบังคับ/เฉพาะของหลักสูตรมากขึ้น แต่ละรายวิชามีความยากขึ้น อีกทั้งยังเป็นตัวบ่งชี้ของรายวิชาอื่น ๆ ด้วย ส่วนชั้นปีที่ 3 ก็ยังคงเรียนรายวิชาบังคับ/เฉพาะของหลักสูตร และรายวิชาเลือกในสาขามากขึ้น สำหรับชั้นปีที่ 4 รายวิชาส่วนใหญ่จะเป็นรายวิชาปฏิบัติ ได้แก่ สัมมนา การวิจัย

และรายวิชาเลือกอื่น ๆ และตารางการเรียน/การเข้าชั้นต่าง ๆ จะไม่มากเหมือนชั้นปีอื่น ๆ ดังนั้นนิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 จะทำให้มีเวลาน้อยเพื่อทบทวนบทเรียน มีเวลาน้อยในการทำการบ้าน/แบบฝึกหัดและการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนั้นการพักผ่อนน้อยทำให้ต้องขาดเรียนและไม่เข้าใจเนื้อหา จึงส่งผลให้นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลการเรียนมากกว่านิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 4 นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่ศึกษาอยู่ในคณะนิติศาสตร์ จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลการเรียนน้อยกว่านิสิตที่อยู่คณะศิลปกรรม เนื่องจากเกณฑ์และคุณภาพในการรับนิสิตในแต่ละคณะ/หลักสูตรแตกต่างกัน หากคณะไหนที่มีเกณฑ์และคุณภาพในการรับนิสิตค่อนข้างสูง ก็จะทำให้ได้นิสิตที่มีความรู้ ความสามารถ และความรับผิดชอบซึ่งในสายทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์มีเกณฑ์ในการรับค่อนข้างสูง อีกทั้งในสถานการณ์ปัจจุบัน อาชีพทนายความถือเป็นวิชาชีพเฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านนิติศาสตร์เท่านั้น นอกจากนั้นปัจจุบันประชาชนมีสิทธิมากขึ้นในการเรียกร้องความยุติธรรมให้กับตนเอง ดังนั้นอาชีพในสายเกี่ยวกับนิติศาสตร์ ได้แก่ ที่ปรึกษากฎหมาย ทนายความ อัยการ ผู้พิพากษา เป็นต้น จึงมีความต้องการเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงมีผู้สมัครในคณะนี้เป็นจำนวนมากทำให้คณะสามารถคัดเลือกผู้สมัครเพื่อเข้าเรียนได้มากกว่าคณะ/สาขาอื่น ดังนั้นนิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่ศึกษาอยู่ในคณะนิติศาสตร์ ซึ่งเป็นนิสิตที่มีความรู้ ความสามารถ และความรับผิดชอบค่อนข้างมากจึงมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลการเรียนน้อยกว่านิสิตที่อยู่คณะศิลปกรรม นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีผลการเรียนเพิ่มขึ้น จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลการเรียนลดลง เนื่องจากนิสิตเหล่านี้มีการจัดการ และมีความรับผิดชอบต่อตนเองได้ดี ดังนั้นแม้ว่าจะทำงานพิเศษระหว่างเรียนก็ไม่ส่งผลด้านลบต่อผลการเรียน นั่นคือ นิสิตเหล่านี้ยังมีเวลาเพื่อทบทวนบทเรียน มีเวลาในการทำการบ้าน/แบบฝึกหัดและการเข้าร่วมกิจกรรม และไม่ค่อยขาดเรียน จึงไม่ส่งผลกระทบด้านลบต่อผลการเรียนของนิสิตมากนัก นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่พักอาศัยหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลการเรียนน้อยกว่านิสิตที่อาศัยที่บ้านตนเอง/ญาติเนื่องจากสถานที่พักอาศัยหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ ของนิสิตส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ใกล้มหาวิทยาลัย และสถานที่ทำงานพิเศษส่วนใหญ่ก็อยู่ใกล้มหาวิทยาลัยด้วย ดังนั้นจึงทำให้นิสิตไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทาง อีกทั้งที่พักอาศัยหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ มีพื้นที่เล็ก ทำให้การดูแลรักษาความสะอาดทำได้ง่ายและรวดเร็ว นิสิตจึงมีเวลาทบทวนบทเรียน มีเวลาทำการบ้าน/แบบฝึกหัด มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม และมีเวลาในการพักผ่อนที่เพียงพอทำให้ไม่ต้องขาดเรียนและเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้นิสิตมีผลการเรียนที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับนิสิตที่ทำงานพิเศษที่พักอาศัยที่บ้านตนเอง/ญาติ ซึ่งอยู่ไกลจากมหาวิทยาลัยและสถานที่ทำงานพิเศษ ทำให้ต้องเสียเวลาในการเดินทาง นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนประเภทงานขาย

และงานบริการ จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลการเรียน มากกว่านิสิตที่ทำงานพิเศษประเภทอื่น เนื่องจากงานพิเศษประเภทงานขายและงานบริการ มีลักษณะงาน ซึ่งมีช่วงเวลาทำงานค่อนข้างนาน จำนวนวันทำงานค่อนข้างมาก และกิจกรรมของงานค่อนข้างหลากหลาย เมื่อเปรียบเทียบกับงานพิเศษประเภทอื่น นอกจากนี้ นิสิตที่ทำงานประเภทงานขายและงานบริการ ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ความรู้ในหลักสูตรหรือคณะที่ตนกำลังศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับงานพิเศษอื่น ซึ่งส่วนใหญ่เน้นดนตรี นักร้อง และนักแสดง เป็นนิสิตที่กำลังเรียนอยู่ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านนี้ จึงทำให้การทำงานพิเศษส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงทำให้นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนประเภทงานขายและงานบริการ มีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อการเรียนมากกว่านิสิตที่ทำงานพิเศษประเภทอื่นและ นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีชั่วโมงการทำงานมากขึ้น จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อผลการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Triventi (2014) และ Rochford, Connolly and Drennan (2009) เนื่องจากนิสิตใช้เวลาในการทำงานพิเศษมากขึ้น จะทำให้มีเวลาน้อยลงในการทบทวนบทเรียน การทำการบ้าน/แบบฝึกหัด การเข้าร่วมกิจกรรม การพักผ่อนที่ไม่เพียงพอทำให้ต้องขาดเรียนและการเรียนไม่มีประสิทธิภาพจึงส่งผลให้นิสิตมีผลกระทบด้านลบต่อผลการเรียน

ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีรายได้จากผู้ปกครองมากขึ้น จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อการพัฒนาบุคลิกภาพลดลงเนื่องจากฐานะของผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้นิสิตต้องทำงานพิเศษระหว่างเรียน ดังนั้น เมื่อนิสิตมีผู้ปกครองที่มีฐานะค่อนข้างดี/มีรายได้มาก จึงไม่จำเป็นต้องทำงานพิเศษมากเพื่อใช้ในการศึกษาและชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่จะหาเพื่อหาประสบการณ์ ต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แต่กรณีที่นิสิตมีผู้ปกครองที่มีฐานะยากจน/มีรายได้น้อย นิสิตจำเป็นต้องหารายได้จากการทำงานพิเศษเพื่อใช้ในการศึกษาและชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงอาจต้องทำงานที่หนักและระยะเวลาการทำงานค่อนข้างมาก จึงทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น การแสดงออกมากขึ้น รู้จักการเข้าสังคมมากขึ้น และมีการปรับตัวได้มากขึ้น ส่งผลให้นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีรายได้จากผู้ปกครองมากขึ้น จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อการพัฒนาบุคลิกภาพลดลงหรือนิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีรายได้จากผู้ปกครองน้อย จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อการพัฒนาบุคลิกภาพมากขึ้นนั่นเอง นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนประเภทงานวิชาการ จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อการพัฒนาบุคลิกภาพมากกว่านิสิตที่ทำงานพิเศษประเภทอื่น เนื่องจากงานพิเศษประเภทงานวิชาการ ซึ่งส่วนใหญ่เก็บข้อมูล บันทึกข้อมูล พิมพ์เอกสาร เป็นต้น มีลักษณะงาน ซึ่งมีช่วงเวลาทำงานค่อนข้างนาน จำนวนวันทำงานค่อนข้างมาก และกิจกรรมของงานค่อนข้างหลากหลาย เมื่อเปรียบเทียบกับงานพิเศษ

ประเภทอื่น ดังนั้นจึงทำให้นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนประเภทงานวิชาการ มีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อการพัฒนาบุคลิกภาพมากกว่านิสิตที่ทำงานพิเศษประเภทอื่นและนิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีจำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์มากขึ้น จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อการพัฒนาบุคลิกภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rochford, Connolly and Drennan (2009) และ Pongsomboon (2007) เนื่องจากนิสิตที่มีจำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์มากขึ้น จะทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น การแสดงออกมากขึ้น รู้จักการเข้าสังคมมากขึ้น และมีการปรับตัวได้มากขึ้นส่งผลให้นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีจำนวนวันทำงานต่อสัปดาห์มากขึ้น มีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อการพัฒนาบุคลิกภาพมากขึ้น

สำหรับด้านประสบการณ์ชีวิตพบ่านิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีรายได้จากผู้ปกครองมากขึ้น จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อประสบการณ์ชีวิตลดลงเนื่องจากฐานะของผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้นิสิตต้องทำงานพิเศษระหว่างเรียน ดังนั้น เมื่อนิสิตมีผู้ปกครองที่มีฐานะค่อนข้างดี/มีรายได้มาก จึงไม่จำเป็นต้องทำงานพิเศษมากเพื่อใช้ในการศึกษาและชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่จะหาเพื่อหาประสบการณ์ ต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แต่กรณีที่นิสิตมีผู้ปกครองที่มีฐานะยากจน/มีรายได้น้อย นิสิตจำเป็นต้องหารายได้ได้จากการทำงานพิเศษเพื่อใช้ในการศึกษาและชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงอาจต้องทำงานที่หนักและระยะเวลาการทำงานค่อนข้างมาก จึงทำให้มีรายได้พึ่งพาตนเองได้ มีทักษะความรู้เพิ่มขึ้น มีประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ในอนาคตเพิ่มขึ้น และมีเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่งผลให้นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีรายได้จากผู้ปกครองมากขึ้น จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อประสบการณ์ชีวิตลดลงหรือนิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่มีรายได้จากผู้ปกครองน้อย จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อประสบการณ์ชีวิตมากขึ้นนั่นเอง นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่พักอาศัยหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อประสบการณ์ชีวิตมากกว่านิสิตที่อาศัยที่บ้านตนเอง/ญาติเนื่องจากสถานที่พักอาศัยหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ ของนิสิตส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ใกล้มหาวิทยาลัย และสถานที่ทำงานพิเศษส่วนใหญ่ก็อยู่ใกล้มหาวิทยาลัยด้วย ดังนั้นจึงทำให้นิสิตมีเวลาในการทำงานพิเศษ ดังนั้นจึงสามารถมีระยะเวลาในการทำงานพิเศษที่มากกว่านิสิตที่อาศัยอยู่บ้านตนเอง/ญาติ ซึ่งอยู่ไกลกว่า ดังนั้นจึงทำให้มีรายได้พึ่งพาตนเองได้มากกว่า มีทักษะความรู้เพิ่มขึ้น มีประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ในอนาคตเพิ่มขึ้น และมีเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่งผลให้นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนที่พักอาศัยหอพัก/ห้องเช่า/อื่น ๆ จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อประสบการณ์ชีวิตมากกว่านิสิตที่อาศัยที่บ้านตนเอง/ญาติและนิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนประเภทงานวิชาการ จะมีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อประสบการณ์ชีวิตมากกว่านิสิตที่ทำงานพิเศษประเภทอื่น เนื่องจากงานพิเศษประเภทงานวิชาการมีลักษณะงาน ซึ่งมีช่วงเวลาทำงานค่อนข้างนาน จำนวนวันทำงานค่อนข้างมาก และ

กิจกรรมของงานค่อนข้างหลากหลาย เมื่อเปรียบเทียบกับงานพิเศษประเภทอื่น ดังนั้นจึงทำให้นิสิตที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนประเภทงานวิชาการ มีผลกระทบของการทำงานพิเศษต่อประสบการณ์ชีวิตมากกว่านิสิตที่ทำงานพิเศษประเภทอื่น

ข้อเสนอแนะ

1) สำหรับนิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการทำงานพิเศษมีหลายประเภททั้งด้านงานขาย งานบริการ งานวิชาการ และอื่น ๆ ซึ่งแต่ละประเภทจะมีลักษณะของการทำงาน ระยะเวลาการทำงานแตกต่างกัน ดังนั้นนิสิต/นักศึกษาที่ต้องการทำงานพิเศษเพื่อเพิ่มรายได้ ประสบการณ์ และพัฒนาตนเอง ควรเลือกงานพิเศษที่เหมาะสมกับตนเอง นอกจากนั้นผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าระดับของผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน ด้านผลสัมฤทธิ์หลักสูตรและด้านผลการเรียน อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและด้านประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับมาก ดังนั้นนิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีควรมีการทำงานพิเศษระหว่างเรียนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระทางครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วย

2) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สถานประกอบการ กระทรวงแรงงาน เป็นต้น จากผลการศึกษาที่แสดงว่า ระดับของผลกระทบทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียน ด้านผลสัมฤทธิ์หลักสูตรและด้านผลการเรียน อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและด้านประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้นิสิต/นักศึกษاپริญญาตรีมีการทำงานพิเศษ โดยฝ่ายแนะแนวของสถานศึกษาเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญเพื่อให้นิสิตเข้าถึงงานพิเศษ หน่วยงานภาคเอกชน/สถานประกอบการควรมีนโยบายช่วยเหลือรับนิสิต/นักศึกษาเข้าทำงานพิเศษและมีความยืดหยุ่นสำหรับช่วงเวลาสอบให้นิสิต/นักศึกษาเหล่านั้น หน่วยงานภาครัฐ/สถาบันการศึกษามีการเชิดชูนิสิต/นักศึกษาที่ทำงานพิเศษและยังสามารถประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับคนรุ่นหลังได้เป็นแบบอย่าง

เอกสารอ้างอิง

- Ministry of Labour. (2014). Policy of wage. Retrieved September 10th, 2014, from <http://www.mol.go.th> [in Thai]
- Pongsomboon D. (2007). Impact of part-time work on the quality of life of students. *Sripatum Review*, 7(1),5-16. [in Thai]
- Rochford C., Connolly M. and Drennan J. (2009). Paid part-time employment and academic performance of undergraduate nursing students. *Nurse Education Today*, 29(2009), 601-606.
- Siriratanajit A. (2014). Leisure time behaviors and achievement of undergraduate students in Hatyai University. *Processing of the 5th Hatyai National and International Conference*. Hatyai District, Songkhla, 800-811. [in Thai]
- Thaksin University. (2014). Educational information of Thaksin University academic year 2014. Retrieved September 15th, 2014, from <http://www.tsu.ac.th> [in Thai]
- Triventi M. (2014). Does working during higher education affect students' academic progression? *Economics of Education Review*, 41(2014), 1-13.